

**Відокремлений структурний підрозділ
«Івано-Франківський фаховий коледж»
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника»**

Циклова комісія професійної та практичної підготовки
(спеціальності «Дизайн»)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОМПОЗИЦІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ ФОРМИ

Освітня програма **ДИЗАЙН**

Спеціальність **022 Дизайн**

Галузь знань **02 Культура і Мистецтво**

Затверджено на засіданні циклової комісії
Протокол № 1 від “30” серпня 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Композиційна організація форми
Рівень вищої освіти	початковий (короткий цикл)
Викладач (-і)	Стребкова Ірина Веніамінівна
Контактний телефон викладача	066 831 59 31
E-mail викладача	Iryna.Strebkova@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Практичні заняття
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Консультації	Четвер 13.50
2. Анотація до курсу	
<p>Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни “Композиційна організація форми” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки 022 спеціальності “дизайн”.</p> <p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є: формування творчої уяви і образного мислення, виховання широкої художньо-естетичної культури і художнього смаку; формування вміння аналізувати твори мистецтва, вести цілеспрямовані спостереження оточуючої дійсності, творчо відбирати їх в правдивій образній формі; формування у студентів теоретичних знань про закони і категорії композиції, освоєння методів формальної організації художнього твору, оволодіння основами творчої майстерності та використання цих знань у вирішенні творчих завдань різної складності й набуття практичних навичок у роботі з формою на площині та в об'ємі; оволодівати професійною майстерністю і вмінням застосовувати їх в художній діяльності.</p> <p>Міждисциплінарні зв'язки:</p> <p>Вивчення дисципліни передбачає зв'язок з кольорознавством, рисунком, живописом, психологією мистецтва та сприйняття художніх творів, культурологією, історією мистецтва, проектно графіка, проектування. Знання, вміння і навички, одержані студентами при вивченні спеціальних дисциплін, закріплюються в композиційних завданнях і знаходять творче застосування при виконанні учбових композицій.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Композиційна організація форми» є професійна підготовка фахівця з високим рівнем художньо- конструкторської майстерності і самостійного творчого вирішення завдань, формування практичних навичок створення об'ємних форм та об'ємно- просторових композицій.</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни «Композиційна організація форми» є: надання теоретичних основ з дисципліни «Композиційна організація форми»; засвоєння основних прийомів створення форми предмету; засвоєння основних технік роботи з графічними та макетними матеріалами, обладнанням; засвоєння основних композиційних прийомів роботи з формою нових виробів; Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поняття та терміни, які вивчаються; - методику виконання макетів; - закони, категорії та засоби виразності композиції; - методику виконання об'ємних форм; <p>вміти :</p> <ul style="list-style-type: none"> - розпізнавати в природній або штучній формі основні геометричні складові; - спрощувати існуючу форму, створюючи абстрактні композиції; - створювати проект об'ємних та об'ємно-просторових композицій, з подальшим виконанням в матеріалі; 	

- застосовувати знання з композиції при виконанні арт-композицій;
- використовувати знання отримані на інших дисциплінах для виконання поставленої мети;
- використовувати отримані знання для виконання дизайнерських проектів.

4. Результати навчання (компетентності)

ІК-Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі дизайну, або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій і методів дизайну та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

СК-3 Здатність здійснювати композиційну побудову об'єктів дизайну

ПРН-1 Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях

ПРН-7 Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень.

ПРН-11 Розробляти композиційне вирішення об'єктів дизайну у відповідних техніках і матеріалах

ПРН-18 Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів дизайну.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	
семінарські заняття / практичні / лабораторні	32
самостійна робота	58

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркового
3	022 Дизайн	2	

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
<i>Особливості композиційної організації форми об'єкту дизайну. Особливості формоутворюючих елементів об'єкту дизайну та їх вплив на композиційну організацію форми</i>	Практичне заняття	[1,7,9,10,14,18,22]	Завдання 1. Основи формоутворення. Формоутворюючий аналіз природних, штучних об'єктів. Виконання завдання, що складається з трьох частин формату А4. Частина 1_ створити фронтальну моноблочну композицію з простих геометричних фігур (конкретно заданих) врівноважуючи їх за принципом статички чи динаміки, симетрії чи асиметрії. Матеріал: олівець, гелева ручка, лінер. Частина 2_ створити об'ємно-просторову моноблочну композицію з об'ємних геометричних фігур (конкретно заданих) врівноважуючи їх за принципом статички чи динаміки, симетрії чи асиметрії використовуючи ахроматичну (ч/б) гамму кольорів.	Максимальний бал за графічне виконання	вересень

			<p>Матеріал: олівець, гелева ручка, лінер, гуаш.</p> <p>Частина 3_ створити об'ємно-просторову моноблочну композицію з об'ємних геометричних фігур (конкретно заданих) врівноважуючи їх за принципом статички чи динаміки, симетрії чи асиметрії використовуючи хроматичну (кольов) монохромну (в межах одного кольору) гамму кольорів.</p> <p>Матеріал: олівець, гелева ручка, лінер, гуаш. (4 год)</p>		
<p><i>Особливості композиційної організації форми об'єкту дизайну. Особливості формоутворюючих елементів об'єкту дизайну та їх вплив на композиційну організацію форми</i></p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>[13,15, 23,]</p>	<p>Завдання 2. Формоутворюючий аналіз природних, штучних об'єктів. Виконання завдання, що складається з двох частин формату А4 і А3.</p> <p>Частина 1_ Створити об'ємно-просторову моноблочну композицію з об'ємних геометричних фігур (конкретно заданих) врівноважуючи їх за принципом статички чи динаміки, симетрії чи асиметрії використовуючи ахроматичну (ч/б) гамму кольорів. Формат: А-4.</p> <p>Матеріал: олівець, гелева ручка, гуаш.</p> <p>Частина 2_ Взявши за основу створену об'ємно-просторову моноблочну композицію (частина 1), потрібно поєднати її з створеним фоном з простих геометричних фігур, застосовуючи принципи накладання форми, торкання та прилягання. Формат: А-3. За сюжетом фон має повторювати форми фігур центральної частини.</p> <p>Матеріал: олівець, гелева ручка, гуаш. (4 год)</p>	<p>Максимальний бал за графічне виконання</p>	<p>вересень</p>
<p><i>Особливості композиційної організації форми об'єкту дизайну. Особливості формоутворюючих елементів об'єкту дизайну та їх вплив на композиційну організацію форми</i></p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>[3,7,8,14,19,21,]</p>	<p>Завдання 3. Виконання завдання, що складається з трьох частин формату А4.</p> <p>Частина 1_ створити об'ємно-просторову моноблочну композицію з об'ємних геометричних фігур (конкретно заданих) врівноважуючи їх за принципом статички чи динаміки, симетрії чи асиметрії хроматичну (кольов) монохромну (в межах одного кольору) гамму кольорів.</p> <p>Матеріал: олівець, гелева ручка, лінер, гуаш.</p> <p>Частина 2_ створити об'ємно-просторову моноблочну композицію з об'ємних геометричних фігур (конкретно заданих) врівноважуючи їх за принципом статички чи динаміки, симетрії чи асиметрії використовуючи</p>	<p>Максимальний бал за графічне виконання</p>	<p>жовтень</p>

			хроматичну (кольов) гамму кольорів за принципом колірного контрасту до вибору кольору в Частині 1 Матеріал: олівець, гелева ручка, лінер, гуаш. Частина 3_ створити об'ємно-просторову моноблочну композицію з об'ємних геометричних фігур (конкретно заданих) врівноважуючи їх за принципом статички чи динаміки, симетрії чи асиметрії використовуючи хроматичну (кольов) гамму кольорів за принципом колірної тріади до вибору кольору в Частині 1 Матеріал: олівець, гелева ручка, лінер, гуаш. (4 год)		
<i>Особливості композиційної організації форми об'єкту дизайну. Особливості формоутворюючих елементів об'єкту дизайну та їх вплив на композиційну організацію форми</i>	Практичне заняття	[3,9,13,15,20]	Завдання 4. Пластика форми (властивості, види). Рельєф. Виконання завдання, що складається з двох частин формату А3 квадрат. Частина 1_ Виконати фронтальну композиції з простих геометричних фігур використовуючи принцип накладання форми з підкресленням основних форм та композиційного центру шляхом промальовки рельєфу. Використовуючи хроматичну (кольов) гамму за принципом колірної тріади. Формат: А-3 квадрат. Матеріал: олівець, гелева ручка, гуаш Частина 2_ Виконати схожу на Частину 1_ фронтальну композиції з простих геометричних фігур використовуючи принцип накладання форми з підкресленням основних форм та композиційного центру шляхом промальовки рельєфу. Використовуючи хроматичну (кольов) гамму за принципом колірної тріади, але використовуючи більш складний спектр відтінків колірної тріади та шляхом більшої промальовки деталей. Формат: А-3 квадрат. Матеріал: олівець, гелева ручка, гуаш(4 год)	Максимальний бал за графічне виконання	жовтень
<i>Особливості композиційної організації форми об'єкту дизайну. Особливості формоутворюючих елементів об'єкту дизайну та їх</i>	Практичне заняття	[5,13,17,19,20]	Завдання 5. Фактура. Рельєф. Завдання складається з двох частин А3 формату, квадрат. Частина 1_ Виконати фронтальну композиції з простих геометричних фігур використовуючи принцип накладання форми з підкресленням основних форм та композиційного центру шляхом промальовки рельєфу. Передача стану і настрою сюжетної композиції (архітектура). Використовуючи хроматичну (кольов)	Максимальний бал за графічне виконання	листопад

<p><i>вплив на композиційну організацію форми</i></p>			<p>гамму за принципом монохромності (один колір). Формат: А-3 квадрат. Матеріал: олівець, гелева ручка, гуаш</p> <p>Частина 2_ Виконати до Частини 1_ фронтальну композиції з простих геометричних фігур використовуючи принцип накладання форми з підкресленням основних форм та композиційного центру шляхом промальовки рельєфу. Передача стану і настрою сюжетної композиції (архітектура). Використовуючи хроматичну (кольову) гамму за принципом монохромності (один колір) за технікою рельєфної паперопластики. Формат: А-3 квадрат. Матеріал: олівець, гелева ручка, папір, картон, клей, інші матеріали. (4 год)</p>		
<p><i>Особливості композиційної організації форми об'єкту дизайну. Особливості формоутворюючих елементів об'єкту дизайну та їх вплив на композиційну організацію форми</i></p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>[11,15, 20,23]</p>	<p>Завдання 6. Дія законів зорових ілюзій в процесі формоутворення об'єкту дизайну. Традиції та символіка кольорового рішення формоутворення об'єкту дизайну. Принципи організації форми у межах конкретно заданого архітектурного сюжету. Основні прийоми графічного моделювання об'ємної форми.</p> <p>Завдання складається з 2 частин формату А4 вертикальне розміщення.</p> <p>Частина 1_ Створити 6 композицій з простих і об'ємних геометричних фігур різних за конфігурацією та величиною форм, шляхом накладання, перетину, торкання форм, використовуючи принципи статичної динаміки, симетрії асиметрії, ритму силуету за конкретно обраним сюжетом використовуючи ахроматичну (ч/б) гамму кольорів (сюжетів – 6) Формат: А-4.</p> <p>Матеріал: олівець, гелева ручка.</p> <p>Частина 2_ складається з 3-ох робіт</p> <p>1.Обравши одну або декілька сюжетних композицій з Частини 1_ створити одну цільну композицію шляхом синтезу кращих елементів використовуючи ахроматичну (ч/б) гамму кольорів. Формат А4. Матеріал: олівець, гелева ручка, лінер.</p> <p>2. Виконати кольорове рішення варіанту композиції 1. Кольорова гамма та принципи колірних вирішень – за вибором студента. Формат А4. Матеріал: олівець, гелева ручка, лінер, гуаш.</p> <p>3. Вирішення об'ємних форм за допомогою фактури. Виконати</p>	<p>Максимальний бал за графічне виконання</p>	<p>листопад</p>

			кольорове рішення варіанту композиції 1, шляхом поєднання елементів з паперопластики та промальовування незначних деталей, кольорове моделювання рельєфної форми. Кольорова гамма та принципи колірних вирішень – обрана в Частині 1.. Формат А4. Матеріал: олівець, гелева ручка, лінер, гуаш, кольоровий картон та папір. (6 год)		
<i>Особливості композиційної організації форми об'єкту дизайну. Особливості формоутворюючих елементів об'єкту дизайну та їх вплив на композиційну організацію форми</i>	Практичне заняття	[1,5,7,8,13]	Завдання 7. Принципи організації форми у межах конкретно заданого архітектурного сюжету. Геометрична закономірність форм, їх конгруентність та дзеркальність, як основні ознаки рівності. Передача стану і настрою сюжетної композиції. Створити макет об'ємно-просторової композиції, сюжет та стилістика обрана Завданням 6 .Формат: А-1. Матеріал: гуаш, папір, картон, гелева ручка, лінер, канцелярський ніж, клей, допоміжні матеріали. (6 год)	Максимальний бал за графічне виконання	грудень

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в коледжі. Допуск до іспиту становить повне виконання практичних завдань.</p> <p>Поточний контроль, тематичний контроль, підсумковий контроль, усний індивідуальний контроль, письмовий контроль.</p> <p>«відмінно» - студент демонструє повні глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень знань, умінь і навичок, правильно будує предмети і композицію, підбирає колорит твору, , виказує вміння приймати рішення в нестандартних ситуаціях, вільне оперування різними живописними техніками та матеріалами, знає пам'ятки мистецтва, авторів та художні живописні твори, порушує та дає чіткі відповіді на проблемні аспекти з тематики, що вивчається;</p> <p>«добре» - студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні неточності у побудові, композиції, колориту, вміє застосувати будь-яку техніку живопису, і, допускає окремі несуттєві помилки та неточності;</p> <p>«задовільно» - студент володіє більшою частиною технічних прийомів живопису, але допускає істотні помилки у зроблених практичних заняттях, композиції, колориту, побудові об'єктів, малоє не досить послідовно й логічно, не завжди вміє застосувати набуті знання для створення уявних чи декоративних композицій, не працює над самостійними та домашніми завданнями, нечітко, іноді невірно формулює основні теоретичні положення чи причинно-наслідкові зв'язки;</p>
-----------------------------------	--

	«незадовільно» - студент не володіє достатнім рівнем знань, умінь, навичок, технікою та технологією живопису, не вміє застосовувати на практиці знання з основ композиції, кольорознавства, рисунку тощо.
Вимоги до практичної роботи	Оскільки весь курс орієнтовано на практичне виконання графічних робіт (близько 20 робіт), то процес виконання та завершення контролюється на кожному етапі. На кожне завдання студенту відведено 10 робочих днів або 2 тижні. Крім графічної частини практичної роботи оцінюється і оформлення та презентація шпалери на семестровому огляді.
практичні заняття	Оцінюється відвідуваність усіх практичних занять упродовж семестру за 5-бальною шкалою. Підготовка та виконання практичних графічних робіт. Одне завдання 1-5 балів. Оцінювання індивідуальних творчих завдань 1-5 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	При виставленні допуску до іспиту враховуються навчальні досягнення студентів (виконання практичних завдань), набрані на поточному опитуванні під час контактних (аудиторних) годин, при виконанні завдань для самостійної роботи.

7. Політика курсу

Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється студентові за курс, становить 5 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань, підсумкове тестування, самостійну роботу та бали, отримані під час іспиту. Допуск до іспиту передбачає виконання повної програми практичних завдань. При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях, активність студента під час практичних занять; недопустимість пропусків; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання практичних завдань; копіювання та плагіат, а також результати відпрацювання з поважної причини пропущених занять. Студент, який не виконав загальний обсяг практичних завдань, до іспиту за відомістю №1 не допускається.

8. Рекомендована література

1. Антонов В.Л., Шубович С.А. Архітектурна композиція як система “середовище-людина”.-К.:НПТИАГ, 1999.-72 с.
2. Боднар І.Я. Основи композиції / Методичні вказівки для студентів I курсу – Львів, ЛДПДМ, 1987.
3. Костенко Т.В. Основи композиції та тримірного формоутворення: Навчально-методичний посібник. - Харків, 2003.
4. Костенко Т.В. Основи композиції – Харків, 2003
5. Легенький Ю.Г. Дизайн. Культурологія та естетика. - К., 2001.
6. Михайленко В.Є., Яковлев М.І. Основи композиції: Навчальний посібник -К.: Каравела, 2004.
7. Новицька О.Р. Основи композиції. навчально-методичні рекомендації до проведення теоретичних занять з курсу. / Івано-Франківськ, 2007. – 89 с.
8. Практикум з художньо-графічних дисциплін. - Івано-Франківськ, 1995.
9. Стребкова І.В. Методичні вказівки для проведення занять з дисципліни «Основи композиції» для спеціальності 022 «Дизайн» / Ірина Веніамінівна Стребкова. – Івано Франківськ: відокремлений структурний підрозділ «Івано-Франківський фаховий коледж» Прикарпат. нац.ун-т ім. Василя Стефаника, 2021. – 25 с.
10. Шубович С.А. Архітектурна композиція в світі міфопоетики: Монографія - Харків: РИП “Оригінал”, 1999. - 637 с.
11. Шубович С.А. Середовищні архітипи - фактор архітектурної композиції. // Громадське будівництво. Вип. 25. – К.: Техніка, 2000. – С 12-23.

12. Як побудувати композицію і перспективу / Під ред. Т. Минеджян: «Астрель», 2002
13. Волкотруб І.Т. Основи художнього конструювання. - К., 1988.
14. Новицька О.Р. Основи композиції. навчально-методичні рекомендації до проведення теоретичних занять з курсу. / Івано-Франківськ, 2007. – 89 с.
15. Практикум з художньо-графічних дисциплін. - Івано-Франківськ, 1995.

Викладач _____ **Ірина Веніамінівна Стребкова**